

Apogee Duet 2

Nová verze mobilního zvukového rozhraní.

Zvukových rozhraní je na trhu nepřeberné množství. Liší se cenou, výbavou, kvalitou i zacílením na konkrétní skupinu uživatelů. V tomto časopise jsem již seznamoval čtenáře s výrobky určenými spíše pro domácí nahrávání i s těmi, které tvoří základ mnoha profesionálních studií. Dnes máme možnost podívat se na zvukové rozhraní, které je připraveno posloužit jak v menších domácích studiích, tak i v profesionálním provozu, byť ne zrovna v oblasti pořizování záznamu, ale spíše na stříhových nebo dokončovacích pracovištích. Provedením i zvukovou kvalitou je Apogee Duet 2, jak se dnešní novinka jmenuje, připraven splnit všechny úkoly, pro které byl navržen a vyroben. Důležité je uvést už na tomto místě, že vše, co Duet 2 umí, může ukázat jen ve spojení s počítači Mac.

Firmu Apogee není nutno představovat, její pověst je dostatečně výmluvná. Po celkové revizi výrobního programu, po níž se bohužel některé zdařilé produkty přestaly vyrábět, jak už to tak chodí, nabízí dnes ucelenou řadu zvukových rozhraní určených pro různorodé pojetí práce se zvukem, ať už jde o vícekanálová rozhraní se špičkovými předzesilovači, nebo ať se jedná o jedno či dvoucestná zařízení pro postupné nahrávání vrstev hudebního materiálu. Jedno však mají společné, a to zvukovou kvalitu. Výrobky Apogee prostě hrají dobře a nemá proto význam zaměřovat tento článek na zkoumání a porovnávání zvuku, protože každý, kdo pracoval s jakýmkoli modelem z výrobního programu Apogee, potvrdí, že měl možnost poslouchat nekompromisně neutrální, ale přitom živý a zajímavý zvuk, a to napříč žánry. Máme tedy před sebou zvukové rozhraní s dvěma vstupy a čtyřmi výstupy, Apogee Duet 2.

GENEZE A VÝVOJ

Duet 2 vychází z předchozího modelu, úspěšného rozhraní Duet, které si vydobýlo mezi odbornou veřejností značné uznání a bylo nepřímo původcem mnoha hudebních ocenění. Už první model Duet vynikal velmi kvalitním zvukem, byl však přece jen více určen pro domácí studia. Duet 2 na kvality svého předchůdce navazuje, ale co do vlastností, parametrů a výbavy jde o hodně dál, a to hlavně v parametrech, které nejen ovlivňují zvukovou kvalitu, ale také zaručují pohodlnou a intuitivní obsluhu. Přeprogramovány byly především předzesilovače vycházející z obvodového řešení firemní vlnkové lodi -

Symphony I/O. Navazující AD a DA převodníky umožňují volbu vzorkovací frekvence až do 192 Hz (dříve 96 kHz). Hlavní výstupy jsou nově zapojeny symetricky a díky novému řešení vnitřní architektury již nejsou svázané se sluchátkovým výstupem. Výstupy jsou nyní zcela nezávislé a podle nastavení ovládacího softwaru lze na obou poslouchat rozdílný program. S poslechem souvisí i další inovovaný parametr, jímž je latence. Její velikost je důležitá pro práci playbackovou technikou, kdy je žádoucí dodat do studiového poslechu co nejvíce synchronní signál. Hodnoty latence byly u Duetu 2 oproti předchůdci výrazně sníženy. Změnila se i indikace provozních režimů a signálových úrovní, dvě řady LED diod nahradil barevný OLED displej. Důležitou změnou je přechod od připojení FireWire ke sběrnici USB 2.0. O tom, jak se inovované vlastnosti projevují při práci s tímto zařízením, si povíme dále.

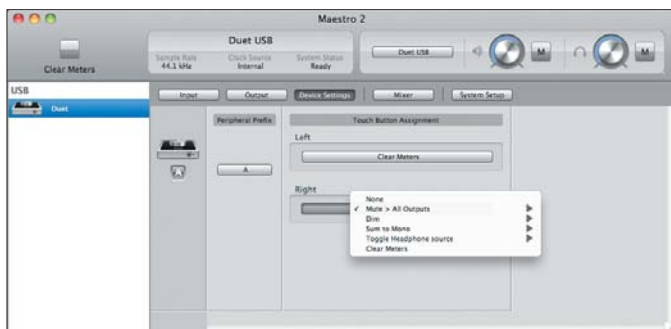
VZHLED A PROVEDENÍ

Už na první pohled působí Duet 2 designově čistým a elegantním dojmem. Uživatel snadno získá oprávněný pocit, že Duetu 2 nic nechybí ani nepřebývá. Žádné přepínače, žádné nápisy. Jak je dnes běžné, je osazen minimem ovládacích prvků, protože většina nastavení probíhá v prostředí ovládacího softwaru. Kovový rám tvoří základ pro tmavý čelní panel, který na sebe neprozradí, je-li skleněný či plastový - ať tak či tak, je velmi vkusný. Dominuje mu otočný enkodér s funkcí tlačítka, jímž se ovládá většina běžných provozních funkcí, tedy volba ovládaného vstupu a výstupu a změna hodnot úrovně a hlasitosti. Při běžné práci, tj. po nastavení základních parametrů v softwaru, není více potřeba. Dvě dotykové plochy po stranách enkodéru zvyšují pohodlí obsluhy. Jsou programovatelné a lze na ně přiřadit další nejčastěji potřebné funkce, jako je umlčení výstupů, reset indikátorů, funkce mono či přepínání zdroje sluchátkového poslechu. Na přední straně nacházíme konektor pro připojení sluchátek, zadní strana skrývá konektor USB, vícepólový terminál vstupů a výstupů, k němuž se připojuje buď kabel, nebo skříňka s konektory. Poslední v řadě je vstup pro napájecí adaptér pro případ, že by

Apogee Duet 2

systém	Mac OS
cena	10.741 Kč (bez DPH)
výrobce	Apogee Electronics www.apogeeelectronics.com
zapůjčil	ALTEI spol. s r. o. www.altei.cz

použitá USB sběrnice nedodávala napájení s potřebnými parametry. Je to důležité zejména pro fantomové napájení kondenzátorových mikrofónů. Spodní strana Duetu 2 je opatřena neklouzavou pryžovou plochou.

Když po startu počítače ožije hlavní panel Duetu 2, objeví se nad enkodérem displej zobrazující indikátory vstupů a výstupů a další provozní údaje (Mute, Solo, Dim, nastavená úroveň či hlasitost, přítomnost fantomového napájení apod.). Duet 2 tedy disponuje mnohem rozsáhlejšími indikačními vlastnostmi než jeho předchůdce, ale nutno říct, že displej je velmi malý a obtížně čitelný. Jeho jas nemusí být za denního osvětlení dostatečný a regulace jasu chybí. Výrobce patrně počítal s nasazením Duetu v přítomnosti nahrávacích režii. Vtírá se myšlenka, zda sloupce LED diod původního Duetu nebyly pro základní indikaci přirozenější.

UVEDENÍ DO PROVOZU

Uvedení do provozu je snadné, ale jedna věc by mohla přece jen překvapit. V balení, které obsahuje vlastní jednotku, USB a signálové kabely a „multikulturní“ napájecí zdroj, budeme marně hledat instalační médium s ovládacím softwarem a tištěnou dokumentaci. Firma však upozorňuje na to, že tyto komponenty dodává jen v elektronické podobě - a tedy v nejaktuálnější verzi. Je to správné a v dnešní době nebude nikomu dělat problém si potřebné soubory stáhnout.

Při zapojeném rozhraní je nutno nainstalovat ovládací software Apogee Maestro 2. Je to univerzální ovládací prostředí pro výrobky Apogee s jednotným designem, přizpůsobené vždy konkrétnímu produktu výrobního programu.

Instalace je bezproblémová, jediná nepohodlnost spočívá v tom, že při každém startu počítače začne na monitoru „obtěžovat“ formulář pro registraci výrobku, a to i když Duet nepoužíváte. Po instalaci je tento formulář skryt hluboko v systémových knihovnách, lze jej však najít a odstranit, nebo je možné jeho přítomnost po prvním objevení vypnout. Nehodláte-li produkt registrovat, doporučuji se formuláře zbavit, neboť registraci lze provést kdykoli později na stránkách výrobce.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat USB připojení. USB terminál musí být schopen dodat napájecí napětí (a proud) potřebné velikosti, aby byl zaručen správný „životní režim“ Duetu 2, a to zejména s ohledem na kvalitu fantomového napájení mikrofónů. Duet 2 má naštěstí dobře navrženou kontrolu napájecích hodnot a v případě potřeby si pokynem na displeji vyžádá připojení externího napájecího zdroje. Zprávu o počátečním stavu zařízení (napájení, USB připojení) podá při startu systému různě zbarvené logo výrobce na čelním panelu.

OVLÁDACÍ SOFTWARE

Apogee Maestro 2 umožňuje přístup k nastavení většiny základních provozních parametrů a tvoří spojovací článek mezi rozhraním a počítačem. Je to univerzální přehledně řešený program, který je schopen ovládat všechna rozhraní Apogee, která jsou k danému počítači připojena, stačí vybrat to aktuální v boční liště. Maestro nabízí rychlý přehled o základních parametrech

(synchronizace, vzorkovací frekvence a připravenost k provozu) a umožňuje přístup k regulaci hlasitosti. To je však pohodlnější dělat přímo otočným enkodérem. Další záložky nás zavedou k nastavení vstupních parametrů (citlivost a užitečná funkce Soft Limit známá již z některých starších výrobků), výstupních parametrů (adresování výstupů a jejich umlčení a ztišení) a virtuálního mixeru. Ten slouží k vytvoření poslechových mixů pro reproduktory a sluchátka a to, jak bylo již zdůrazněno, zcela nezávisle, čímž je umožněno dodat do sluchátkového poslechu pro interprety základ a vlastní produkci ve vhodném poměru a téměř bez zpoždění. Tento způsob práce, kdy se poslechové mixy vytvářejí přímo ve virtuálním mixeru zvukového rozhraní, je typický pro nahrávání v domácích studiích.

V prostředí softwaru Maestro 2 lze dále programovat funkce dotykových ploch na čelním panelu. Na výběr je několik nejpoužívanějších funkcí, jejichž přístupnost pomocí dotykových ploch značně usnadní (a také urychlí) ovládání. Poslední funkční záložka odkrývá přístup k nastavení vzorkovací frekvence a chování indikátorů. Dovolí také programovat ovládání hlasitosti na klávesnici počítače. Tato zdánlivá maličkost je velmi užitečná, potřebujeme-li ovládat reproduktory a sluchátka různými prvky (nebo dokonce v různých místnostech, kdy Duet 2 je umístěn blízko nahrávajícího a zvukař sídlí ve vedlejší místnosti).

ZKUŠENOSTI Z PROVOZU

Zvukové rozhraní Apogee Duet jsem testoval hlavně v provozu menšího dokončovacího pracoviště, které slouží jako střížna materiálu natočeného v autentických akustických prostorech. K tomuto účelu se výborně hodí pro své vynikající zvukové vlastnosti a jednoduchou obsluhu, která neodvádí od vlastní tvůrčí práce. Také při nahrávání se Duet 2 výborně osvědčil. Zvuk mikrofonních předzesilovačů Apogee dobře znám ze starších výrobků této firmy a mohu proto potvrdit, že po této stránce je Duet 2 také vynikající. Navíc možnost voby vzorkovací frekvence až 192 kHz a linkové vstupy předurčují Duet 2 k použití v oblasti přepisu, digitalizace a digitální archivace původních analogových záznamů. Zvuk nahraný pomocí tohoto rozhraní, ať už na mikrofonní nebo linkové úrovni, je vždy zcela neutrální, ale přitom plastický a přirozený, stereoobraz je zcela neporušen. Ovládání Duetu 2 pomocí hlavního enkodéru a dvou dotykových ploch je pohodlné a příjemné. Vše základní se nastavuje v ovládacím programu a střídmé ovládací prvky na čelním panelu přesně postačí k běžné práci.

Při asi týdenním soužití s Duetem 2 jsem si však povšiml i některých dílčích nedostatků, které však jeho užité vlastnosti nijak nesnižují, jen je třeba si zvyknout. Jde spíše

o náměty pro výrobce. Jako nejzávažnější se asi jeví velikost displeje a jeho jas, jak jsem již výše poznamenal. Vzhledem k volné ploše na čelním panelu mohl být displej opravdu větší a čitelnější. Také jas by mohl být regulovatelný, protože zvolená hodnota je pro použití v osvětlené místnosti nízká. Na větším displeji by bylo místo i pro cejchované indikátory, protože stávající byt tříbarevné proužky poskytují jen hrubou informaci, která může být zvláště při záznamu nedostatečná. Sloupky LED diod u původního Duetu plnily svoji funkci lépe.

Nevýhodou Duetu 2 je také to, že nepočítá s připojením digitálních zdrojů signálu. To jistě nevadí v domácím studiu, při nasazení např. na přepisovém pracovišti jsou ale možnosti omezené. Digitální charakter naopak shledávám u regulátorů citlivosti a hlasitosti. Přestože jsou řešeny velmi dobře, přece jen je jejich průběh poněkud skokový, takže malá korekce citlivosti během záznamu není možná. Je však současným trendem, že jemná práce se vstupními fadery patří minulosti, je třeba si zvyknout na jiný způsob práce, kdy se některé úkony prostě přesouvají do oblasti postprodukce.

ZÁVĚR

Zvukové rozhraní Apogee posunulo špičkovou zvukovou kvalitu opět o slyšitelný kus blíže k domácím studiím. V nich se projeví i další jeho přednosti, především jednoduchá a pohodlná obsluha, zvláště pro ty uživatele, kteří jsou již zvyklí myslet počítačově a digitálně. Duet 2 se však uplatní i v profesionálním provozu, byť jen stereofonním, kde hlavní výhodou je zvuková kvalita zaručující optimální objektivní poslech. S dvojicí kvalitních mikrofónů lze natočit výborný koncertní snímek, ve střížně pak Duet 2 zajistí, že tvůrce slyší při zpracování materiálu přesně to, co natočil. Zmíněné drobné nedostatky v žádném případě nemají vliv na funkci. Znalci českého filmu si doplní i druhou část této slavné hlášky.

Aleš Dvořák

